

Szerkesztői iroda:

Kossuth Lajos utca (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Égész évre	32 korona.	Negyedévre	8 korona.
Félévre	16 korona.	Egy órá	3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Deák Ferencz utca 33-ik szám.

Egy négyszög cztiméternyi tér hirdetési ára 8 fillér. Gyárosok, kereske dők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 korona.

Nyilttérli oszkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Vándoroljatok ki!

aug. 22

Vándoroljatok ki, mielőbb, igen sokan vagyunk már, s mind valamenyien magyarok! Nincs egész hazánkban idegen, földünkre nem áhitozik nemzetiség, nemzetünket nem akarják elnyelni jóakaró szomszédaink! Ó nem.

Vándoroljatok ki!

Megdöbben az emberi lélek, ha olvassa az egyszerű, semmit mondó, de rettenetes jelentőségű szavakat: ki-vándorolt Amerikába magyar 57,968! Van-e nemzet a föld hátán, a melyik testéből kitéphetne ötvenezer embert? Van-e nemzet, a melyiknek van létjoga, ha így engedi pazarolni népét! Álljunk ki a határra, s kiálltsuk világgá: Itt élt a magyar nép, gyáva volt, hitvány volt, eladta, elhagyta hazáját, jertek szomszédaink, vegyék el a magyar haza örökségét! Akkor legálább nyíltan tesszük meg azt, a mi most hallgatagon folyik szemünk előtt.

Házunk fedele előtt csóválja az égő fáklját a pánszláv, a dákóromán, várja a pillanatot a jól fizetett ügynök, mikor szörny rémképeiket, torz álmaikat megvalósítani ejő a pillanat. A külföld minden zugából törtek felénk a pénzkufár, hogy fiai már beleülhesenek a magyar dominiumokba, melyre a pénzt mi adtuk.

A nép, az istenadta nép vándorol ki a hazából ezrivel a boldogulás honába, hol ugyan nem boldogul, hanem beleolvad, levette a magyarság minden jelét, a nagy tömegbe, s azután fiai, unokái mint telivér amerikaiak, kik nem is tudják eredetüket, már megszerzik azt, mit itt megtartani nem tudtak.

De Istenem, hát mi is kösse ide őket. Haza? Nemzet? Hiszen mi előttünk, kaputos magyarok előtt is utópia kezd ez lenni! S mit lát uraitól?

Hogy megválnak az édes anyaföldüktől, bele ül abba az idegen ur, s a régi birtokos osztály — Veteres migrate coloni!

Ne vádoljuk egy árva hanggal, egy árva szóval sem a jövővényt.

Befogadjuk, mert befogadunk mindenkit, aki csak megfizetl avval, hogy üzetve a föld minden részéből, mi lakást adjunk neki. Nem, nemcsak lakást, hazát, vallást, Istent! Mindent!

Mi költünk vadul, örülten, mint igazi magyar ur (!), s ő szerez, számít, s várja a percet, mikor a haza, vallás és Isten mellé még földünket is oda adjuk!

Pusztulunk, veszünk, népünk ötvenezrivel hagyja el a hazát! Lehet e mondani, hogy Magyarország nem volt, hanem lesz — de nem magyar!

Itt nem frázisról, szavak dobálásáról van szó, hanem a legmegrettenőbb számadatokról, melyeknek igazsága oda dörög fülünkbe a rémitő szót: ki pusztul a magyar!

Hát hova left a magyar nemzet, mely hatvan éve felebredt hosszú álmából; hol van a középosztály, mely sértetlenül megvédte, annyi időközön át a magyar társadalom bástyáit?

Hová? Megfejtethi ezt ez a találó mondás, mit a multkor hallottam.

Panaszkodott egy vidéki dzsentr egy barátjának, hogy nincs fiugyermeke, mire a barátja azt mondta neki: „Örülj azon. Ha fiad lenne, mire felnő, neked már ugy sincs semmi a vagyonodból, de a nemesi gögöt öröklő tőled. Lesz hivatalnok, de négy lovon akar járni, mint tőled látta. Sikkaszt. És főbe lövi magát.”

Ez torzképben kitünően talál társadalmunkra!

A kisbirtokos négyesen jár, fiának már alig van földje, de diplomát nem szerezne az Istenért sem, hiszen ő ur! S a végén eltűnik abba a nagy semmibe, a hová rohamosan megy egész fajunk.

Jaj annak a nemzetnek, a melyik fájában van megtámadva. Tegye tönkre ellenség, zsarnok, csapás, akármí; buk-jék el nagy csatákban, talpra áll s újra nagy lehet; de az a nemzet, a melyiknek földjét *népe otthagyja más ország földjéért*, melynek ur, nemes osztálya eldobja magától a birtokát, hogy ő azután elzüljön a sárban: annak a nemzetnek már az Ítélet harsonája jelent csak a hajnalt!

De kinek mondjuk ezt, hiszen talán már is kivesszt a magyar, vagy újra mély álomban aluszik; ki hallgat a megezfálthatatlan rémadatokra, a melyek hirdetik halálos betegségünket? Senki!

Vándoroljatok ki!

Hagyjátok el a veszendő hazát, csak járjátok négyes fogaton körül utolsó száz hold földeteket s az apai juss utolsó fityingjéből mutassátok meg, milyen az igazi magyar gavallér! S aztán le a négyes fogatból, ki a dominiumból — *Vándoroljatok ki!*

Brutus.

Politikai hir.

Mi lesz? Budapesti politikai körökben elterjedt hírek szerint az osztrák Reichsrathot csakugyan nem hívják egybe szeptemberre, hanem csak októberre. A katolikus néppárti körök ezt a magyar politikai viszonyok gyors fejlődésével magyarázzák. Az osztrák politikai körök már ma is tisztában vannak azzal, hogy a Reichsrath októberben épp oly munkaképtelen lesz, mint a milyen tavasszal volt. És ezzel összefüggésben tudoi vélik azt itt, hogy a kiegyezés parlamenti vitán ezuttal sem lesz nyélbe üthető. Ezzel ismét — néppárti felfogás szerint — az a körülmény függ össze, hogy az októberben egybegyűlő magyar országgyűlés sem fog sokáig együtt maradni. Az 1896-ban, bűnbén fogantott országgyűlés már régóta szenved végegyengülésben, teljesen túltele magát és feloszlását csak azért huzák, halasztják, mert eddig azt remélték, hogy a Lajthán tul sikerülni fog a kiegyezésnek parlamenti befejezése. Ez a szép remény már ma meghiusultnak tekinthető és azért mindinkább előtérbe nyomul az országgyűlés feloszlításának kérdése.

Szent-István napja.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 21.

Az első nagy királynak, Szent-István-nak napját fényes ünnepélyességek közt ülte meg a főváros közönsége.

Budapest összes templomaiban már reggel négy órakor megindultak a harangok s egy órával később mindenütt csöndes mise volt. S ekkor megindult az emberáradat Buda-várába. Hat órakor a fogatok özöne indult meg a budai várak első traktusának udvara felé. Sorra érkeztek oda Széll Kálmán s utána a kormány többi tagjai, őket követte Lobkowitz Rudolf herceg hadtestparancsnok, a közös hadsereg s a honvédség számos tagja.

Néhány percczel később érkezett meg József főherceg fiával, József Ágost főherceggel.

A vendégeket Kántor Károly apátplébános fogadta s nyomban a vártemplomba vezette, a hová időközben bevonultak a főrendiháznak, a képviselőháznak, az egyetemnek, a bíróságoknak s a hadseregnek képviselői.

Félhét órakor a papság elindult a koronaterembe, a honnan a dícsőséges Szent Jobbot Széll Kálmán, Wlassics Gyula és Radvánszky Béla báró koronaőr jelenlétében levítették a kápolna sekrestyéjébe, itt a díszes hordozó talpazatra helyezték s a fő-

bejárón át a Szent István kápolnához szállították.

Négy klerikus vitte azután a Szent Jobbot hosszú és díszes menet kíséretében e körmenetre.

A Szent Jobb után az eraklyének öre Kántor Károly apátplébános haladt, őt követék Majláth Gusztáv gróf erdélyi és Helyey Sámuel pécsi püspök, utánuk haladt Bende Imre nyitrai, Rimély Károly beszercebányai püspökök, Mihályi balázsfalvi gör. kath. érsek, Pável Mihály, Szabó, Radu Demeter gör. kath. püspökök, Fehér Ipoly pannonhalmi főapát, Szmracsányi Pál szepesi, Firczak Gyula munkácsi és Hornig Károly báró veszprémi püspök.

A püskökök, követte Császka György kalocsai érsek, a ki a gyöngélgedő hercegeprimást helyettesíté. Majd József főherceg jött fiával, József Ágost főherceggel s követtek őket a kormány tagjai, főrendek, képviselők s a menetet egy honvéd diszszázalój zárta be, élén a honvéd zenekarral.

Igy ért a menetet, melyhez időközben az egyesületek és testületek csatlakoztak, a Palota utca elé, a hol az immár sorrendbe állott utcai menethez sorakozott, melynek legelőjén egy katona zenekar és az 52 ik gyalogezred egy diszszázada haladt. A menetet megindult. Legelő egy csapat lovas rendőr lovagolt. Az utcák két során a Mátyás templom rendőrök és utász katonák állottak sorfalat.

Az utcákat, a merre a menetet haladt, tengernyi tömeg lepte el. József főherceg palotájának erkélyén Klotild főhercegnő állott, leányával, Erzsébet főhercegnővel. A két zenekar egyházi dalokat játszott és azok hangjai inellett vonult a körmenet a Mátyás templom felé.

A menetet elvált a kápolnai menettől és a Nándor-térre vonult, a hol tábori mise volt és utána Soós István karmelita-rendi atya magyar szentbeszédet tartott. — A kápolnai menetet a Mátyás-templomba vonult be, a hol Walter Gyula kanonok primási igazgató a szószékre lépett és a nap jelentőségét méltatta. — Ezután a nagy mise következett, a melyet Császka György kalocsai érsek mondott nagy papi segédlettel.

Közigazgatási tanfolyamok.

Budapest aug. 21.

A községi közigazgatási tanfolyamok szeptember hónap 1-én lépnek életbe s szeptember hónap elején kezdik meg működésüket.

A belügyminiszter a tanfolyamok szervezeti szabályzatát most küldte szét a törvényhatóságoknak, a mely a községi jegyzői mino-

sítés megszerzésének módját egészen új alapon szabályozza.

A jövőben csak az fogja ezt a minősítést megszerezhetni, a ki a községi közigazgatási tanfolyamot *szabályszerűen elvégzi és a tanfolyamok székhelyén szervezendő vizsgálobizottságok előtt a községi közigazgatási vizsgálatot sikeresen leteszi.*

Ezzel a vármegyéenként szervezett jegyzővizsgáló szakbizottságok az évi szeptember hónap 1. napjával föloszlanak.

A tanfolyamok székhelyei a következő helyeken lesznek: Budapesten, Debreczenben, Kassán, Kolozsvárott, Máramaros-Szigeten, Maros-Vásárhelyen, Nagy-Becskerekén, Pécsen, Pozsonyban és Szombathelyen.

A tanfolyamok időtartama szept. 1-től június hónap 30-ig torjed.

A tanfolyamra állandóan felügyel a városi (vármegyei) főispán. A vizsgáló bizottság tagjait a belügyminiszter nevezi ki. A tanfolyamra csak az vehető fel, a ki a főgimnázium vagy főreáliskola 8 osztályát vagy ezen középiskolákkal egyenrandu más közep-foku iskolát, vagy megfelelő katonai tanintézetet sikeresen elvégzte, a ki jegyzői, vagy közigazgatási hivatalban egy évig már működött, a ki tud magyarul, feddhetlen előéletű, a ki augusztus 20. és 25-ike között az igazgatóságágnál jelentkezett. Az évi tandíj 40 korona, mely összeg fizetésenként 20—20 koronás részletekben fizetendő, szegénysorsu tanulók tandíjmentesek.

A belügyminiszter a felállítandó községi közigazgatási tanfolyamok igazgatásával egy évi időtartamra a következőket bizta meg: a debreczeni tanfolyam igazgatásával Weszprémy Zoltán vármegyei főjegyzőt, a kassai tanfolyam igazgatásával Rakovszky Endre alispánt, a kolozsvári tanfolyam igazgatásával gróf Lázár István alispánt, a máramaros-szigeti tanfolyam igazgatásával Kovács Gusztáv pénzügyigazgatót, a marosvásárhelyi tanfolyam igazgatásával dr. Molnár Gábor főszolgabíró és vármegyei th. főjegyzőt, a nagybecskereki tanfolyam igazgatásával dr. Dellimanich Lajos alispánt, a pécsi tanfolyam igazgatásával Kosztis Kamill vármegyei főjegyzőt, a pozsonyi tanfolyam igazgatásával Klempa Bertalan kir. tanácsos alispánt, végül a szombathelyi tanfolyam igazgatásával dr. Bezerédj István vármegyei főjegyzőt.

A kínai háború.

Peking bevétele.

Páris, aug. 21.

Mint a New-york Heraldnak Pekingből jelentik, a *követségi épületeket* augusztus hó 13-án Sing herceg határozott szigorú parancsa ellenére **ágyuzták**. Az oroszok aug. 14 én hajnalban, a külső keleti kaput bevet-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Augusztus 22.

A társadalmi kérdés.

Minden okoskodás hiába való. Azt ugy sem tudjuk megmondani, hogy miért vagyunk ezen a világon. De a kérdésnek ez az elméleti oldala nem is érdekelhet igazán bennünket, bármily nagyjelentőségű is különben a kérdés, mert a gyakorlati élet alig engedi meg, hogy efféle lappaliakkal foglalkozzunk. Élni kell. Ez bizonyos. E felett nem kell sokat okoskodni. Hogy mikép éljünk, azt pedig megmondja az életnek szigorú parancsa. Kenyeret kell keresni: — a lét, az élet feltételeit meg kell magunknak szerezniünk. Csakhogy gazdasági állapotunknál fogva tulajdorképen nem kenyérről stb. megélhetési és létfontartási eszközökről kellene szólnunk, hanem a pénzről, erről az egyedüli nagyhatalmasságról. A dolog lényegén ez persze mit sem változtat.

Pénzt kell szerezni. Ezt tudja mindenki, a ki élni akar és a kinek az élet és a megélhetés némi gondot okoz. Nagyon kevesen vannak ma már és folyton fogy azoknak a száma, a kik nem ismerik a pénzkérdést.

A régi világban máskép volt. A pénz, a megélhetési eszközök megszerzése oly nagy szerepet nem játszott, mint korunkban. Mi ezt az állapotot alig tudjuk magunknak elképzelni. De viszont: a szabad görögöt,

vagy a büszke római polgárt sem tudjuk elképzelni, a mint dohos hivatalszobában, magas állami hivatal viselve, szerzi a pénzt: saját magának és családjának létfontartási eszközöket.

De a világ és az emberiség élete alaposan megváltozott. A szabadság, az állampolgár, a személy fogalmának gyökeres megváltozása folytán: a humánus politikai eszmék dicsteljes diadalra jutása felszínre vetette az egész vonalon az ismeretlen rémet: a pénzkérdést. Az emberi jogok lelket fel-emelő dekretálásának nyomában látjuk a sok éhes, kenyér után kapkodó embert.

Mondják: a munka nemesít. Bizonyos, de . . . Ott van az a fátális de. De gondoljuk el a gyári munkásoknak a munkáját, a mely munka bizony nagyon sokszor nem hogy nemesítene, hanem kivetkőzteti az embert ember formájából. Naponta annyit dolgozni, minden magasabb jólesés nélkül — csupán a betevő kenyérért, — a mennyit az ember megbír — ez már nem hathat nemesítőleg; ennek a munkának hatása csak az lehet, hogy felemészti az embernek a tehetségeit. Így nem áldás, hanem átok a munka az emberiségre.

Stereotyp dolog a munkások sanyaru helyzetének ismertetésénél a gyári munkások sorsára hivatkozni. Ennek a megrögzött szokásnak hódolva, emlittem én is fel a gyári munkásokat. Kisebb körről beszélve, felesleges a gyári munkások életére hivatkozni. És éppen mi nálunk, a hol gyári munkát még alig látni, minek ezt tenni. Tessék végké nézni mindazoknak az embereknek a

pénzszerzését, a kik napi 10 és nem tudom én hány órát dolgoznak: legyenek azok a munkások pincérek, kalauzok, kereskedők, iparosok sta. vagy éppen hivatalnokok. Ez nem élet.

Az emberiség egyik részéről immár elmondhatjuk, hogy fizikailag nem meríti ki magát. De ez még nem minden. Szellemileg sem szabad az embernek magát csupán a kenyérszerzés nagy munkájában kimerítenie. Mert a szellemnek egyéb vágyódásai, egyéb kívánságai is vannak, mint az, hogy előírt sáblonokban, formulákban működjék.

A szellem természeténél fogva szabad, nemesak, hanem: szabótlán és szabados. Ez utóbbi tulajdonságáról némi tekintetben talán jó ha leszoktatjuk, de ha a szellemnek szabadságát elraboljuk, mit értünk azzal, hogy jogilag szabaddá tettük az embert? Semmit sem, épen semmit sem! Hátra felé mentünk. A régi világban voltak, hakevesen is, a kik szabadon gondolkozhattak. Manapság az emberi szellem, mindenütt békába verve, nyögi az állami, társadalmi, családi stb. élet bilincseit.

Az még jó, ha néha-néha feljajdul a nyomás alatt. Sajnos azonban, gazdasági berendezkedésünk föléssé teszi, hogy az a kis energia is, a mi még megvan a szellemben a maga őstermészetéből, hova-tovább el-lankad és teljes tespedésbe jut az emberi szellem, mert hát kimerül a kenyérszerzés végtelen munkájában.

Itt látom én a társadalmi kérdésnek az ősforrását. Ez tulajdonképen nem a pénzkérdés, hisz a megélhetés mindennek csak

eredeti és esetleges, de nem közvetlen oka. A szellemnek lebilincselése okozza a szellem felajdulását — és ez a társadalmi kérdés. Néha alig hallható ez a felajdulás, hasonló a beteg nyöszörgéséhez, de néha vulkányszerű kitöréssé lesz, a mi most már mit sem törődik a szellem volt urával: az állammal, a társadalommal, a családdal stb. és rombolólag, nem ritkán eszközt tévesztve tör czelja felé.

Szomorú az emberiség élete. Legnemesebb vívmányai jobbra mit sem érnek, mert épp azt nem tudják megvalósítani, a minek megvalósításáért nevezhetők nemes vívmányoknak. — Avagy miben különbözik annak a munkásnak sorsa a rabszolgáétól, a ki csak akkor nincs szolgálatban, a mikor alszik? Mit ér ennek az embernek az, hogy őt a jog születésétől kezdve személynek ismeri el? Hisz az élet amugy sem lát benne egyebet, mint egy tárgyat, a melyből munkát lehet kisajtolni. Az ilyen ember élte kimerül és felemészti a kenyérszerzés munkájában.

Hogy mért van ez így, hogy mi ennek az oka, ezt nem tudjuk. Világ bölcsék, emberiségboldogítók, hol az ember természetére, hol a gazdasági berendezkedésre fogták reá ennek a szomorú állapotnak az okát. Őszintén bevallom, igazán nem tudom, hogy mi lehet ennek az oka. De nem tartom valószínűnek, hogy ennek az örök állapotnak oka mulékony valami volna.

Ezt az állapotot örök állapotnak neveztem. És nem jöttem önmagammal ellenkezésbe, mert hiszen az ókorban csak azért

nem volt meg a társadalmi kérdés, mert ott volt a nagyobb rossz: a rabslzolgaság. Most pedig itt van a kisebb rossz, de sokkal nagyobb terjedelemben: a földi hatalmasságokat kivéve föléli ez az elcsigázó munka kényszer az egész emberiséget. Ne is beszéljünk most azokról a valóban szánalomra méltó szerencsétlenekről, a kik munkát koldulnak, de mivel munkát nem kapnak, kénytelenek igazi koldulásból fenntartani magukat.

Az emberiség ezen szomorú sorsának oka csupán valami állandók lehet.

Ezt az okot keresi az okoskodás, kérdezvén: miért élünk? És erre a kérdésre nem szeretnek megfelelni az emberek. És az élet nem igen engedi, hogy sokat gondolkozzanak e fölül a kérdés fölül.

Pedig öntudatlanul megfeleltek az emberek erre a kérdésre. A felelet ez volt: azért élünk, hogy élvezzünk. És ha látták, hogy az életben csalódtak, mert az élet nem engedte meg nekik, hogy élvezzenek, hogy boldogok legyenek, elkeseredtek és kétségbeestek az emberek — és elégedetlenség burjánzott fel minden téren. Ha arra a kérdésre: miért élünk? azt feleljük: azért élünk, hogy szenvedjünk, megszűnik az elégedetlenség és vége a végnélküli, soha meg nem oldható életkérdéseknek, mint a milyen p. o. az ugynevezett társadalmi kérdés.

De hol marad a szellem? Hát a szellem sem követelheti meg a saját természetéből folyó vágyainak kielégítését? — A szellem isteni eredetű, isteni szikra — és nem embernek való jószág. Ha mégis akad

ték, azonban a második belső kapu bevételére nem voltak elég erősek. A követségben levőknek reggel sejtelmük sem volt e küzdelmekről, csak déli 2 órakor lélegzetek fel megkönnyebbülten, midőn a követségi kapu közelében angol diadalkiáltásokat hallottak.

Két óra tájban az **angolok és amerikaiak, miután a kapu őrségét lemeszározták, behatoltak a városba.** E távirat szerint a követségi palotákban levőknek *67 halottjuk és 120 sebesültjük* volt az ostrom alatt. A legderekasabb munkát a japánok végezték a felső kapu mellett, melyet csak éjjeli 1 órakor sikerült felrobantanunk. Egy felszabadított követ állítása szerint az utolsó 11 nap alatt a **követségi épületekre 2000 löveget lőttek.** E távirat elindítása előtt a város már el volt foglalva.

Az özevgy császárnéről.

London, aug. 21.

Sansziből nemrég ideérkezett hittérítők azt mondják, hogy az özevgy császárnának két oka volt arra, hogy udvarát ne tartsa Singanuban. Az egyik ok a víz hiánya, ami az azon a vidéken uralkodó szárazságnak a következménye; a másik az, hogy Singanub lakossága, a mely nagyobb részt mohamedán, ellenséges magatartást tanusít az özevgy császárné iránt, főként azért, mert fél Tungfuziang csapataitól. A Délen levő hivatalnokok adták az özevgy császárnának ezeket a tanácsokat.

A királyi öröme.

Bécs, aug. 21.

Ö felsége a következő táviratot küldte Goluchowszki gróf külügyminiszternek:

Kérem, táviratozzon Rosthornnak és fejezze ki örömmét az ő és a bátor felesége, valamint többi alattvalóinak megszabadítása felől. Ő pedig ugyanezeket az érzelmeimet közölje a vítez tengerész különítmény tisztjeivel és katonáival. *Ferencz József.*

A külügyminiszter azonnal teljesítette ő felsége parancsát.

Peking lángokban.

London, aug. 20. (Éjjeli.)

A tengerészeti minisztérium Bruce tengeragnak következő táviratát közli, a mely tegnap adódott fel Gsifuban:

Japán forrásból arról értesültük, hogy **Pekingnek egy része lángban áll. Az utcákon még folyton harcolnak.** Jang harcmező megakadályozta az özevgy császárné menekülését. A szövetségesek bekerítik és bombázzák a belső várost, a hol a kínaiak kétségbeesett ellentállást fejtenek ki.

A magyar diákok Párisban.

Igen Tisztelt Szerkesztő Úr!

Az utóbbi napokban több magyar lap több-kevesebb hiányos és tendenciózusan elferdített híreket közölt a párisi nemzetközi diákkongresszuson való részvételünkről és ezek alapján különböző vádakkal illették bennünket. Minden további megtévesztések elkerülésére vagyok bátor, mint a kolozsvári ifjúság küldöttségének vezetője, a történetek röviden, teljesen tárgyaláson előadni, hogy maga a t. közönség alkosson magának véleményét arról, hogy vereség érte-e ott a magyarságot, vagy nem?

A „Corda Fratres” nemzetközi diákszövetség alapszabályai szerint ugyanis az alakuló közgyűlés első dolga mindig az, hogy a kongresszus alelnökét megválassza. Minthogy az alapszabályokban nincs világosan kimondva az, hogy az alelnökök nemzetek,

avagy országok szerint választassanak, a román diákok, miután alelnököknek Scurtu Jánost, volt kolozsvári egyetemi hallgatót választották meg, azt követelték a kongresszustól, hogy nemzetek és nem országok szerint választassanak az alelnökök.

E törekvéseikben támogatták őket a csehek, a lengyelek és finnek is, kik ilyen módon óhajtottak volna érvényesülésre jutni. A magyarok daczára annak, hogy a lengyelek, csehek és finnek nemzeti törekvéseit elismerték, kénytelenek voltak a románokra való tekintettel az indítvány ellen állást foglalni, a mit szóokai (Ludwig, Szeneyei, Munkácsy stb.) bőven ki is fejtettek. A szavazásnál az indítványra szavaztak a románok, lengyelek, csehek, finnek és olaszok, míg ellene a francziák, magyarok, oroszok és amerikaiak. Az indítvány győzött, a minek oka egyrészt a szabálytalan szavazásban, minthogy nem nemzetek, hanem egyesek szerint szavaztak, másrészt az aránytalan képviseletben rejlett. Mert míg Magyarországot alig 35-en képviselték, a lengyelek 88-an, a csehek 64-en, a románok 45-en voltak, a mi által a többséget eleve biztosíthatták magoknak. A szavazás után természetesen felvilágosítottuk lengyel, cseh és finn kollegáinkat, hogy állásfoglalásunk nem ellenők, hanem a románok törekvései ellen történt.

Ez volt az egyedüli oly esemény, mely a magyarok látszólagos vereségét jelenthette volna, mert mikor a románok magok részéről bejelentették Scurtu megválasztását, mint az összes románok alelnökét, a kongresszus elnöke Reveilland a románok heves tiltakozása daczára, kénytelen volt őket azonnal rendre utasítani, s a kongresszus általános helyeslése között kimondta, hogy a román alelnök Scurtu képviseli a romániai diákokat, de nem az erdélyi avagy magyarországi románokat.

Scurtu ur megválasztása Magyarországra nézve sérelmet különben sem képezhet, mert mikor a Corda Fratres alapszabályai szerint alelnökké bármely diák, vagy volt diák választható, ki tagsági díját befizette.

Továbbá nem sérelem különösen azért, mivel Scurtu ur nem is magyar egyetemi hallgató, minthogy Wlassics miniszter rendelete folytán a kolozsvári egyetemről kizáratott.

Ez történt az első két napon, a harmadik napot az a felett való vitaközlésből töltötték el leginkább magok a francziák, hogy kik tagjai a Corda Fratres gyűlésének és hogy mit tárgyaljanak. Végül a kongresszus ketté vált: Az általános diákkongresszusra, a melyen bármely diák részt vehetett, továbbá a Corda Fratres gyűléseire, melyen annak tagjai vehettek részt. Az utóbbi gyűlésen a románok ismét felvetették a nemzetiségi kérdést és annak tárgyalását követelték, mint azt már Turinban megtették volt. A magyarok részéről ismét többen (Szemenyei, Zerkovits, Zimmermann stb.) tiltakoztak ez ellen, minthogy a Corda Fratres alapszabályaiban világosan ki van mondva, hogy politikával nem foglalkozik. Ekkor egy hirtelen fordulat állott be, mely által román collegáink nagy bajba keveredtek. Ugyanis több zsidó vallású romániai eredetű egyetemi hallgató szólat fel egymásután, igen élesen kelve ki a románok ellen, a mult hetekben véghez vitt zsidó üldözések miatt.

A kongresszus hangulata most teljesen a románok ellen fordult, a kik maguk is észrevéven azt éppen hozzánk fordultak és arra kértek, hogy segítségük nekik elbánni a zsidókkal és ők többet a nemzetiségi kérdést nem bolygatják, hanem egyszersmindkorra leveszik a napirendről. Erre mi nekik természetesen azt feleltük, hogy mi más állam belügyeibe nem avatkozunk, mi rem politikai, hanem általános diák ügyeket megvitatni jöttünk ide és ha ők maguk fejére hozták a bajt, azt a mi belügyeinkbe való avatkozással érték el. Igen heves jelenetek fejlődtek ki erre a románok és romániai zsidók közt, míg végre a congresszus a romániai zsidókat avval elgíttette ki, hogy ők is választottak maguknak egy alelnököt (tehát már 2 román alelnök volt) a nemzetiségi kérdést pedig éppen a románok kérelmére, a kik azt felvetették volt, a congresszus napi rendről levette. (Magyarok is igen sokan nem szavaztak.)

A kongresszus azután áttért az általános diákök megvitására, a melyek során ellentét-k a magyarok és románok közt nem merültek fel.

Közben folytak le a szt.-germáni ünnepek, a mely alkalommal a románokkal valóssággal összeharátkoztunk.

A bankett alkalmával többször barátságosan kezeltünk egymás hazáját élve, sőt annak végeztével, mikor mi magyarok a zajt tulharsogva a Hymnust és a Szózatot elénekeltük ők is hozzánk jöttek és lobogójukat a magyar lobogóra hajtva ők is együtt énekeltek velünk: „Hazádnak rendületlenül légy híve hő magyar!”

Élénekeltük azután még a francziák örömrivalgása között a „Marseillaise” és végül kétszer egymásután lengyel Hymnust, mi által a lengyelek sympathiáját, kik meghatva köszönték meg az irántuk megnyilatkozott baráti szeretetünket, számunkra véglegesen biztosítottuk.

A nemzetiségi ellentétek ez időtől fogva csakugyan elismultak és a magyarokat, különösen elnökünket: Ludwigh Rezsőt annyira megszerették, hogy a midőn a diákszövetség további vezetőségének megválasztására került a sor, a francziák és amerikaiak indítványára a kongresszus egyhangú lelkesedéssel őt választotta 2 évre a nemzetközi diákszövetség elnökévé, mi által az összes ifjúsági ügyek vezetése magyar kezekbe ment át és a központ Budapest lett. Egyszersmind a kongresszus elhatározta, hogy a jövő kongresszust Budapesten fogja megtartani, a mire Ludwigh a kongresszust feltétlenül rögtön meg is hívta.

Ez történt a párisi diákkongresszuson. Én teljesen a t. olvasó közönség belátására bízom, hogy eldöntse: vajjon a magyarok kudarcot szenvedtek-e, avagy győzelmet arattak? Az igazság kedvéért vagyok még bátor felemlíteni azt, hogy harminczötök közül csak 7-en nem tudtak francziául beszélni, de ezek is értették mindig a tárgyalás menetét.

Nem mulaszthatom el még fel nem említeni azt is, hogy mi a többi összes alelnökök felkötésben foglaltak helyet az elnök asztal mögött, a magyar alelnök Ludwigh Rezső minden alkalommal a két elnök: Reveilland és dr. Eflisio Giglio Tos mellett ült az elnök emelvényén. Bátran állíthatom, hogy egy nemzet sem örvendett olyan népszerűségnek, mint mi, nemcsak a diákok, hanem a nagyközönség körében is. Bárhol jelentünk meg,

mindenütt lelkes „Vive l' Hongrie” kiáltással fogadtak.

Maradok hazafias üdvözléssel

Kolozsvárt, 1900. Aug. 21-én.

Fabinyi Rudolf,
orvostanhallgató.

Tanügy.

Értesítés. A szamosújvári m. kir. állami főgymnasium I—VIII. osztályaiba az 1900—1901 tanévre szóló beiratások f. évi szeptember hó három első napján eszközölhetők.

SHNHÁZ.

Az ördög pirulái. A rég nem látott „Ördög pirulái” tegnap került színpadra a nyári színházban a közönség nagy érdeklődése mellett. A nézőtér egészen megtelt s a látványos nyári bohózatot gyakran viharos derűltség kísérte. Az első előadáson meglátott egy kis bizonytalanság egyes szereplők részéről, s itt-ott a külső technikai rekvizitumok sem működtek mindig teljes precizitással, de általánosságban a kiállítás és előadás megnyerte a közönség tetszését.

A darabban természetesen a diszitóknak is nehéz szerep jut, mert a diszlet nagy gyorsasággal és gyakran változik és ennek cselekvénnel precizitá kell hogy összevágjon, hogy a teljes hatást előidézzék. Ezért a rendezés nagy figyelmet és gondot igényel. El kell ismernünk, hogy e részben mulasztás nem történt, s itt-ott a döczenést csak a kezdet nehézsége okozta. Az előadásnak nagy előnyére vált a gyorsaság, a mi a rendezés elismerésre méltó érdeme.

A nagyobb szereplők közül Tompa Kálmán, Leóvegy, H. Novák Irén, Dezsőrit, Komlósi Emmát, Váradyt és Iványit említjük fel dicsérrel, de a kisebb szereplők is teljes hatással működtek közre. A spanyol grandnuk azonban a szereptudás körül okvetlenül nagyobb tájékozódást kell szereznie.

A darabban előforduló táncokat Stadler Frigyes tanította be s meg kell adni, hogy mindenik táncz előnyösen fokozta az előadás sikerét.

Az Ördög pirulái bizonyára leglátogatottabb darabja lesz a nyári reportoirenak s a közönség még gyakran jól szorakozik a látványos és mulatságos bohóságon. (s.)

Szegény Jonathán, Millöcker híres operettje, szombaton részben új szereposztással került színpadra. Új szerepet *Komlósi Emma* (Molly) fog játszani ezen az előadáson. Harrietet *Szekely Irén* énekl. A többi szereplőben kevés változás történt.

Szekely Irén — drámai színésznő.

Jövő héten érdekes népszínműelőadás lesz a nyári színházban. Szigligeti Ede *Czigány*-a kerül színpadra s ez alkalommal Rózi szerepét *Szekely Irén* fogja játszani. Nehogy ez a szereposztás félremagyarázásra adjon alkalmat, meg kell jegyeznünk, hogy Székely Irén eredetileg drámai színésznőnek készült s végezte a színiakadémiát, a hol egyike volt a legtehetségesebb növendékeknek. Később vették észre, hogy kitűnő énekhangja van s úgy lett belőle énekesnő. Székely Irén jövő héti fellépése az ismeretes drámai szerepben, komoly vállalkozás-számba jön, mely elé méltó érdeklődéssel nézhet a közönség, mert

a kedvelt énekesnő eddigi szerepeiben is figyelemreméltó tehetséget árult el a komoly drámai művészet terén. A cigányt *Szentgyörgyi* István játszsa, kinek híres alakítása magában is érdekesség, mire nem szükséges figyelmeztetnünk a kolozsvári közönséget.

Vigécek. Ez lesz az első ujdonság a nyári színházban. *Kövesi Albert* a szerzője ennek a mulatságos bohózatnak, mely számtalan előadást ért meg a fővárosban és a vidéken is. A bohózat zenéjét Barna László szerezte. A darab háromszor lesz a hét műsorára kitűzve.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 22.

Időjárás. Az országos meteorologiai intézet jelentése szerint 1900. augusztus 21-én. Az elmúlt három naphoz az átvette előfordult és többnyire zivataroktól elelkitve az időjárás száraz és meleg volt,

Szvacsina Géza, polgármester, ki már hat hét óta a szilácsi fürdőn gyógykezelte magát, mint értesülünk szeptember harmadikán érkezék haza Kolozsvárra, s megkezdí hivatalos működését. Örömmel értesülünk egy magán levélből, hogy a fürdőzés a polgármester megrongált egészségének igen jó szolgálatot tett, s most már újult erővel foghat hozzá a város ügyeinek intézéséhez, a melyek ugyancsak rászorulnak egy dologhoz értő ember buzgalmára és odaadó működésére.

Gróf Lázár Istvánt Kolozs megye alispánját nevezte ki a belügyminiszter a Kolozsvárt szervezett közigazgatási tanfolyam igazgatójának. A miniszter kiegészítve a választást tett, a mikor a közigazgatás tervbe vett reformjára nézve oly fontos tanfolyam vezetését az ő kezébe tette le. Gróf Lázár István eddigi működése alatt kétségtelen bizonyítékát adta arra valósságának és tehetségeinek s az ő igazgatása alá helyezett tanfolyam megfelelő eredményeket fog felmutatni. A tanfolyam tanárait most az ő javaslatára fogja a belügyminiszter kinevezni.

Sigmond-testvérek szeszgyárának bérbeadása. A kolozsvári m. k. pénzügyigazgatóság tanácsstermében ma délen bontották fel a Sigmond-gyár bérletére beérkezett ajánlatokat. A gyárnak 10164 h. l. évi szeszkontingens van engedve. Ennek előállítását Kolozsvárhoz kötötte a p. ü. miniszter. A tárgyalás iránt élénk volt az érdeklődés. A tárgyalást Stuckheil Gyula k. tan. p. ü. igazgató vezetésével állt Gyulai Árpád p. ü. tanácsos, Kondász Ferencz irodáigazgató, Galiszer Lajos irodatisztból álló bizottság intézte.

Az árverésen mintegy 23-an jelentek meg árverezők és érdeklődők.

Beérkezett 5 zárt ajánlat. Ajánlott:

1. Gyárfás és Friedmann Kolozsvár 31200 koronát.
2. Polácsék Manó, Pollák Ármin és Tep-lanszky Ignác 58600 koronát.
3. Brassóból Zell Frigyes és fiai **65056** koronát.
4. Goldschmidt Mihály Aradról 40200 koronát.
5. Schwarcz Adolf és Hirsch Ödön fix adminisztrációként kezelné a szeszgyárat, 5 százalékat adnának a haszonból az államnak. A város polgárságából álló közkereseti társaság vezetné az üzletet. Ajánlatuk értéke 55000 korona vagyis az állam által kiadott 550 ezer forint gyárvételének 5 százaléka.

Fényes eredmény. A Sigmond testvérek féle kolozsvári ipari szeszgyár bér-

szellem véletlenül az emberek között is, hát arra való a kötelesség fogalma, hogy elné-mitsa. Kötelesség és engedelmisség, ezek a szellem ellenszerei.

Ez mind igen szép és talán igaz is, de az ember mégis csak boldog akar lenni. Ezért fog törekedni, lesz elégedetlen, fog szenvedni az idők végtelenségei. És ez jól van így. A megnyugvás a lélekben, a lemondás, a szenvedésnek tárt. Kezekkel fogadása megbénítja az emberi erőket. Égig érő épületek, óceánokat átszelő hajórajok, világokat összekötő utak, az emberiség fényes kulturája, egyszerűval mindaz, mit az emberiség eddig állandót és kevésbé állandót produ-kált, megsemmisülnének. Pedig nekünk mind-ezekre szükségünk van.

Persze nem merem tovább folytatni a kérdézősködést: miért van nekünk minde-re szükségünk? Mert erre a kérdésre még amolyan felelőseletet sem tudnék adni, mint a milyen feleleteket adtam az eddigi kérdésekre.

Dr. Bárány Gerő.

Egy fiatal leány története.

— Angol regény. —

A *Lauri szerzőjétől.*

Az „Ellenzék” részére fordította: **AMICA.**

XXXII.

(Folytatás.)

(63)

— Édesem, vigyázzon! — kiáltá lady Laurayne. Oh, vigyázzon! Ausztin ügyelj, hogy bele ne essél!

Mercedes letérdelt a hosszú fűbe és fejét a tátongó sötét nyílás felé hajtotta. Dohos szag csapta meg az orrát.

— Senki sem tudná elhinni, hogy itt valaha víz folyt, mondá. Milyen borzasztó lyuk! Ha ez az én birtokom volna, én betöltetném.

— Igen Ausztin, én is azt gondolom, hogy azt kellene tenni — jegyezte meg lady Laurayne. Én is rögtön betöltetném.

— Anyám maga nem akar belenézni? kérdá Austin,

— Nem édesem. Mi látni való van ottan?

— Semmi — válaszolá Mercedes, de egy ilyen hely különös ígérettel hat reám. Sir Ausztin, dobhatok bele egy követ? Szeretném tudni ha vajjon meg tudom e hal-lani, midőn a kut fenekére esik?

Sir Ausztin néhány lépésnyire távozott és talált számára követ.

Mercedes a kutba ejtette, de nem volt semmi hang.

— A világ másik oldalára ment! — kiáltá.

— A sárba esett — mondá sir Ausztin nevetve.

És aztán vissza helyezte a fedelet.

— Anyám, maga nagyon fáradtnak és halványnak látszik — jegyezte meg sir Ausztin, amint a házba lépetk.

— Ez a szeptemberi idő soha sem tesz jót nekem — volt a válasz. Egy kevés időre a szobámba megyek és nyugszom.

Sir Ausztin a karját nyújtotta és a széles lépcsőházon felvezette. A szobájába érkezve jobban lett, vidáman csevegott és nevetett a rendes modorában.

Ekkor a fia ott hagyta, hogy nyugodjék, az anyja azt mondta, hogy a fris, levegő álmosná tette.

De két óra múlva, midőn a szobaleány bement hozzá, hogy felbressze, azt gondolvá, hogy elég hosszasan nyugodott, az asszonyát a padozaton fekve találta olyan mély ájulásban, hogy az asszony először azt gondolta, hogy lady Laurayne meghalt.

Midőn végre kinyitotta a szemeit, rögtön azt kiáltotta a szobaleánynak. —

— Zárja be az ajtót! Tudja-e valaki, hogy beteg voltam?

— Nem my lady, senki sem tudja, rajtam kívül senki sem volt itten.

— Meg ne mondja nekik! — lihegte az asszonya. Aztán kissé magához térve folytatta.

— Sir Ausztin mindig annyira aggódik miattam, midőn tudja, hogy nem érzem jól magamat.

— My lady, én nem fogok semmit mondani — válaszolá a szobaleány.

Néhány perc múlva lady Laurayne ismét jól érezte magát.

— Én nem tudom elképzelni, hogy mi okozhatta az ájulásomat — mondá.

— Az idő, my lady — semmi egyéb. Ezeket a meleg őszi napokat én soha sem tartottam egészségesnek.

A szobaleány senkinek sem mondta meg, hogy mi történt az asszonyával és lady Laurayne hallgatott. Azonban Mercedes látta, hogy történt valami, a mi rendkívüli hatással volt reá. Ő sokkal nyugtalanabb volt; gyakrabban és többet beszélt arról az időről, midőn visszamennék Hildropba. A Mercedes társaságát kereste, csüngött rajta és nem szeretett egyedül maradni. Azonban éber volt, hogy lássa, ha vajjon a fiu valóban szerette e azt a szép sötét szemű leányt, aki olyan volt e régi házban, mint a jótékony napsugár.

Mercedes sok és hosszú leveleket írt

Broomról az anyjának és Konstansznak, hogy aranyos jeneszterével menyire szeretete azt a helyet és a fiatal Báro menyire megnyerte a tetszését. Mindenről tudósította őket a mi történt és a Broomból szinte minden nap érkező leveleket, Londonban mohón várta az anyja és a Kuzinja. De amint azokat olvasták, a Laurayne Konstansz szép arczára az a bánatos kifejezés jött, mit Mercedes nem szeretett azon látni. Ő sem fogja a végrendeletet megvárni — mondá magában. — És oh fájdalom, a mostani gyenge reményem is nemsokára eltűnik!

Mert Mercedes nem tudott az árnyakból lényeket csinálni és jelenleg az ő fedezésére kevés volt többek.

Hildropban, hol a hosszú nyári napok oly kellemesen és gondatlanul teltek el, nem látott volt semmit, a mi gyanút ébresztethet volna benne. Lady Laurayne ottan mindig elfoglalta, ott nem volt a sötét gondolatokra ideje. De itt Broomban egészen másképpen volt. Itt világosan lehetett látni, hogy ő lady-ságának valami nyomja a lelkét, hogy a gondolatai koronként nem voltak kellemesek, hogy aggodalmának, a mi oly nyugtathatatlanná tette, volt valami titkos forrása.

Mercedes gyakran gondolt lady Laurayne azon kérdésére, ha vajjon a halottak vissza jönnek e valaha. Mi okozhatta, hogy ilyen kérdést intézett hozzá?

Mitől félt, az élőtől vagy halottól?

Azt gondolta, hogy sir Cyril vissza fog térni, hogy neki szemrehányást tegyen azért, a mit cselekedett?

Egy delután Loftus ur elég korán ment

szinü ruhát viselt, sárga rózsákkal a kebléhez tűzte.

A mint Loftus ur a szalonba lépett, — szemei a háziasszonyán és annak kedves társán nyugodtak. — Igen, ott volt az anyagi arcz, melyről soha sem szűnt meg gondolkozni!

— Levelet kaptam Blanka kisasszonytól — mondá lady Lauraynenak — kedves levelet. És azt gondolom, hogy kegyed szeretné azt elolvasni.

— Világos, hogy nincsenek benne titkok — jegyezte meg nevetve ő lady-sága.

— Titkok? — oh nincsenek! — mondá

Loftus egyszerűen. Ha volnának, nem hoztam volna el. De kegyed látni fogja, hogy Blanka kisasszony maga mondja. „Mutassa meg mamának ezt a levelet, mert nincs időm, hogy a Versaillesba való látogatásunkról neki külön írjak.” Lady Laurayne, elhozta azt a levelet.

Feléje nyújtotta, nem álmodva ő lady-ságának a kellemetlen csalódását, látva, hogy mily készséggel adta át azt neki.

Az egy nagyon helyes levél volt. Sir Dixon és lady Trent jól voltak és oly boldogok, hogy az írő nem tudja, hogy a mézeshetek mikor végződnek be, a mi — tette utána — nagyon kielégítő. Elmondta Loftus urnak, hogy Párisnak a mulatságai és élvezetei daczára, gondolatai gyakran térnek Hildropba, hol olyan sok bölcs szavakat hallott ő tőle és remélte, hogy nem fogja ötletfelejteti és hogy ámbár ő most olyan boldog és oly jól mulat, örömmel gondolt arra az időre, midőn az epátságba visszatér, s vele való beszélgetésre, olvasásra és a szegények között való munkálkodására.

Lady Laurayne mosolygott magában, midőn a Blanka levelének az olvasását bevégezte.

(Folytatása következik.)

beadása tárgyában ma délelőtt a pénzügyigazgatóságnál megtartott árlejtés eredménye méltán meglephette egy a pénzügyi köröket mint a nagy közönséget. Ugyanis enagszabású gyárvállalatért, mint azt más helyen közöljük a brassói *Czell Frigyes* és tsa pedig tett legmagasabb ajánlatot. még pedig 65 ezer korona évi bérösszeg megajánlásával. — Ez az eredmény a fennforgó viszonyok között méltán mondható fényesnek, mert nem kevesebbet, mint azt jelenti, hogy az állam kincstár a gyár és hozzátartozó ingatlanok 1 millió egyszázezer korona vételára czimén lett befejezése után hat százalékkal meghaladó hasznot kap. Ennek a nagy eredménynek értelmi szerzője *Stukheil Gyula* kir. tanácsos a kolozsvári pénzügyigazgatóság kitűnő főnöke, a ki annak idején maga agitált a legértekesebben a mellett, hogy e nagyszabású gyárvállalatot a kincstár szerezzze meg, ugyan-csak ő volt az, a kinek minden részletében alaposan megokolt javaslata következtében elhatározta ezen vállalatnak bérbeadását. Az eredmény a Stukheil Gyula pénzügyigazgató helyes és okos számításának adott igazat, s e jeles pénzügyi szakférfi méltán gratulálhat magának az elért szép eredményért. Az ő ezen ügyben kezdettől fogva tanusított nagy ügybizalma, szak tudása és a kolozsvári pénzpiacz és hitelviszonyok iránt való meglehetősen nagy érdeklődése s a fenyegető mezőgazdasági politikai válság elhárítására — irányuló őnzetlen törekvése ebben az eredményben meghozta a maga gyümölcsét s mi csak örömmel regisztrálhatjuk e kiváló szakemberünknek ebben a dologban elért fényes sikerét.

— **Elmentek a honvédek.** A Kolozsvárt állomásozó honvédség tisztikara és legénysége ma reggel külön vonaton utazott el Marosvásárhelyre, a melynek határára az idei őszi hadgyakorlatok lesznek. A honvédeknek a vasut állomáshoz való kivonulását az utcákon mindenütt nagy közönség nézte. A honvédek négy hétig lesznek távol Kolozsvártól, s csak szeptember vége felé térnek vissza.

— **Kolozsvári utcák öntözése.** Vettük az alábbi sorokat: Külmagyar-utcában fulladásig van a por s csak a zsidó templom utcaig öntöznek, holott azon alul van a dohánygyár 2000 ember napi forgalommal a kaszárnyák stb. Kérjük a városi tanácsot, kegyeskedjék intézkedni, hogy a Szent Péter templomig öntözzenek, mert az állapot tűrhetlen.

— **Rendőrök futása.** Az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy mindig a rendőrök földöztek valakit, a ki esetleg összeütközésbe jött a törvényes renddel. A közelebről elmult éjjel azok, a kik az enyhe agzustusi éjszakát éhven töltötték, érdekes illusztrációját tapasztalták annak, hogy miként szaladnak a rendőrök is, — ha ők jönek összeütközésbe a törvényes renddel. Két rendőr ugyanis az említett éjszakán olyan putikban pálinkázott, a hol a záróra — tekintettel a vendégek gyanus életmódjára és társadalmi állására — kilencz órákor kezdődik. Amde az óra a nagy toronyban is már kettőt kondított.

Ime a helyzet első szignatúrája, a mely sehogy se illik abba akörbe, a hol rendnek muszáj lenni. Csak természetes tehát, ha a különös helyzet, feltűnt annak a két urnak, a kik a nevezett putik előtt haladtak el az éjszaka felsőges csendjében, a mit gyakran zavart meg az innen kihangzó, álomúzó hangverseny.

A két ur várakozó állásba helyezkedett. Kíváncsian várták a történendőket.

Végre a két rendőr kilép a gondúzó különben nehéz légköréből s indulnak felügyelni a rendre.

— Kik maguk? ! hangzik e perczen feljűk egy határozottan kérdő hang.

Gyorsabb lépés és semmi felelet.

— Rendőrök, álljanak meg! dörög a hang félreérthetetlen erővel.

Gyorsított lépés, felelet nélkül.

— Miféle számjűk van! ? En kérdem N. N. A rendőri csizmak patkója futó lépésben veri a taktust a flaszeren.

— Fogják el a rendőröket! — harsogja egyszerre mind két ur s a mint a szaladók után iramodnak, dübörög a föld és szikrázik a gránit.

— Fogják el a rendőröket! zug végig az utcán, — s a félalomban szenderegők felfordult világba álmódják magukat, a hol a tolvaj fogja el a rendőrt és a bűnös ítéli el a bírót.

A két rendőr örült galoppírozásban száguld utasító sikátorok elrejtő árnyába, a hol rövid, de gyors hajsza után nyomtalanul eltűnnek...

Tanulság:

Ha rend van ott, a hol rendnek muszáj lenni: Ugy a rendőröknek nem muszáj ám futni!

De mivel nem volt rend, futni kelle nekik.

A csap-utczán véges-véges-véges-végig!

— **Új korszak a világítás terén.** Érdekes az a versengés, mely a világítás terén, a nyíra kéreggel való világítástól a villamos lámpákig kifejtetett. Ezelőtt 15 évvel azt hittük, hogy a villamos lámpánál megállás lesz. Ma látjuk csak, mily kellemes családunk. A villamos körte lámpák fényét már ez évtized elején tullicizálta a gázizzó test intenzív, kellemes fénye. Midőn azt hittük, a világításnak ez a netovábbja, előállt az acetilen világítás, mely a gázizzó testeket és a villamos körte lámpák izzó drójjainak fényét tulzárnyalja. Eddig nehezen terjedt az acetilen világítás, mert sokba került a Calcium karbid, a melyből az acetilen fejlődik. Kijőia eddig 50 kr volt, ma 17 kr. Ma ha a fényerőt veszik, $\frac{1}{4}$ rész anynyiba sem kerül, mint a petroleum.

Fogalmat alkothat arról az a világítás melyet a Szent István ünnep elő estéjén a főtéri templom előtt rendezett Geng Akos, 20-án Szent István király napi ünnepén pedig a tornavivoda kertjében. A keret egészen bevilágította az intenzív fény. A lámpák közelében nappali fény áradt szét. Ez erős világításhoz óránként 1 kgr. calcium carbid szükségeltetett. A mi potom ár. Egy kitiñőn konstruált, egyszerű kezelést igénylő gázfejlesztő készüléket állított össze Geng Akos, mely eddig a legtekéletesebb, legegyszerűbb fejlesztő készülék és teljes biztonságot nyújt. Ez okozza, hogy oly csekély anyaggal, oly szép eredményt lehet elérni. Geng Akosnak a találmánya korszakot alkotó a világítás terén. Eddig az ő készüléke a leggazdaságosabb, legolcsóbb. Vidéki városoknak utczák, terek, középületek olcsó megvilágítására valóságos istenáladás. Sőt Kolozsvárt a gyarlóu pisilóg petroleum lámpákat a beépített Hidrelvén és még néhány utcában ezzel lehetne pótolni. A calcium carbid rövid idő múlva még sokkal olcsóbb lesz. Most készűl egy gyár Bihar megyében s egy Hunyadmegyében, mely ezt az anyagot olcsón elő fogja állítani.

— **Tanulmányut.** Perl Ottó dr. jeles fiatal fogorvos hosszabb tanulmány utat tett Londonba és Párisba, hol részt vett a fogorvosok nemzetközi kongresszusán is. Perl doktor most Kolozsvárt telepszik meg állandóan és a Főterén nyitotta meg fogorvosi műtermét.

— **Az erdélyrészi idei katonai nagy hadgyakorlatok** mint már említettük Marosvásárhely — Szászrégen és Nyárádszereda között fognak lefolyni. Maros-Vásárhelyen napok óta mozgalmas élet uralkodik, egész kis hadsereg van ott elhelyezve. Vannak tüzekek, közös és honvéd huszárok, vadászok azonkívül a házi 62. gyalog ezred, továbbá a 82-ös és 50-esek zenekarokkal együtt, ma oda érkezett a kolozsvári honvéd zenekar és nagy számú honvéd. A nagygyakorlatok szep, 7-én érnek véget.

— **Marosvári hírek.** A király születésnapját és Sz. István-napját az idén sokkal nagyobb ünnepélyességgel ülte meg M. Ujvár hazafias közönsége, mint máskor. Mindkét napot megelőző este fényes világítás volt s a bányász-zenekar hazafias dalokat adott elő. Az ünnepelésben a bányahivatal tisztikara járt elől Fritz Pál bányatanácsossal az délen.

Sz. István-napján igen sikerűlt mulatságot rendezett a m.-marosvásárhelyi kerékpár-egylet a ligetben. Délután 5 órákor versenyt volt, mely után a kerékpárosok lámpiókkal felvonultak a mulatság védnöke, Fritz Pál bányatanácsos elé, a hol szerezadót adtak. A bányatanácsos meghatva köszöntö meg a megtisztelést, mire a kerékpárosok visszamentek a ligetbe, a hol reggelig tartó táncmulatság fejezte be a sikerűlt mulatságot.

— **A csatornázási és vízvezetési díjak befizetése.** Kolozsvár város tanácsa felhívja mindazokat, a kik csatornázási vagy vízvezetési díjjal hátralelőben vannak, hogy a hátralekös díjakat legkésőbb f. évi augusztus 30-ig annál bizonyosabban fizessék be, mert a jelzett napon túl a hátralekös telkek házivezetékai a városi hálózatból el fognak záratni, a díjak pedig közigazgatási végrehajtás útján fognak behajtatni.

— **Harmadosztályu kereseti adók tárgyalása.** Az adókövető bizottság Kolozsvárt a városházán gyűlést tart. E gyűlésen az egyes iparágak művelői adójuk igazságos megállapítása érdekében szólhatnak. Jelenkezékk mindenki reggel 8 órákor a tárgyaláson.

A közelebbi napokban a következők iparágak adói fognak tárgyalás alá kerülni:

1900. augusztus 23. 259—317. t. sz. fűdöbérők, gazdasági iroda, gyufagyár, hajfésülő, hasznbérők, italárusok, kapta faragó-gyáros, kályhakészítők, kárpitos és bútortakarások, kávé-mérők és kávéház tulajdonosok, kenyérsütők, keresek.

1900. augusztus 24. 318—373. t. sz. kereskedelmi és bizományi ügynökök, kézmű és rövid árú kereskedők, kocsiagyártók, kovácsok, kőfaragók kőművesek, könyvmda-tulajdonos, kőszőrösök, lakatosok, libaárusok, lisztkereskedők, likörgyárosok, magán iskola, majorságkereskedők, márványlap előállító, magán mernökök, mészárosok és hentesek, mészkereskedők, mosásvállalatok, órá-sok, orvosok, orvosi műszerészek, pálinkafőző-parkettkészítők.

— **A hadastyánok ünnepe Maros-vásárhelyt.** Hétfőn, Szent-István király napján tartotta meg az „Első erdélyrészi katonai hadastyán egylet” zászlószentesítési ünnepélyét. Már a kora reggeli órákban taraczkilövészekkel jeleztek az ünnepélyt s az egyesület fiatal zenekara ébresztő zeneszóval járta be a város főbb utcait.

Egy hadisátor volt felállítva a Bem-szobor előtti téren girlandokkal, nemzeti lobogókkal feldíszítva, a mely alatt az elsősről friss füven székek voltak elhelyezve. Bevont lobogójával vonult fel saját zenekarával az egyesület s a fölállított sátor előtt szép rendben foglalt helyet. A négyyszögű alakított teret ezerszámra menő közönség körítette be, mely kordonnal volt elzárva.

A sátorban helyet foglaltak: Gr. Teleki Sámuel, az egyesület védnöke, Z. Knöpfler Eleknel sz. Máriafi Mária, Ugron Vilma, br. Bálinti Medea, a br. Horváth-kisasszonyok, gr. Tholdalagi Lászlóné, Mikó Árpádné, gr. Lázár Kálmán, Tholdalagi László gr. ifj. Ugron Gábor, gr. Lázár Róza és Berta, Máriafi Dávidné, Máriafi Lajosné, br. Bálinti József, gr. Lázár Miklós, Geréb Béla polgármester, Lázár Benedek rendőrfőkapitány, Geréb Lajos, Dindár Gyula, Deési Zoltán

Maros-Tordavármegye alispánja, Z. Knöpfler Elek, dr. Bernádi György, özv. br. Bissingerné sz. Lázár Nóra grófnő stb. Szép számban voltak képviselve az összes tisztikarok, így a többek között ott voltak: Marinovits h.-huszárezredes, Konez honvédőrnagy, Weirich tábornok, dandárparancsnok, gr. Kastelnau őrnagy, Kreipel alezredes stb.

Pontban 11 órákor kezdődött meg a zászlószentesítés.

Karácsony Márton főesperes, apátplébános két segéd pappal tartotta meg a szentesítés szertartását, imádkozott a zászlóért, hazáért, mely után Tóthfalusi József ev. ref. lelkes, tartalmas szép beszédet mondott s megáldotta a lobogót. Kotsch Frigyes luth. evang. lelkes áldást kért a lobogóra és az egyesületre, mely után imával végezte beszédét. Mandelbaum Áron az ort. izr. pap a zászlóra, a zászló anyára és az egyesületre kéri az áldást. Ezekután jött a zászló szögek beverése.

Zászlószentesítés után a Lehrter Samu-féle kerkhelyiségben tartották meg társas ebédjüket, melyen a notabilitások közül részt vettek: E. Knöpfler Elemér, Nagy Sándorné, Geréb Béla, Lázár Benedek, Deák Lajos, Székely Vilma. Az első pohárköszöntőt Nagy Sándor elnök mondotta ő Felsége a királynak, másodikat Geréb Béla kir. tan., polgármester a zászlóanyára és az egyesületre. Poharat emeltek még Deák Lajos tanfelügyelő gr. Teleki Samura, Lukács József az egylet elnökére, Muridsán János a polgármesterre, a meghívott vendégekre és a koszos lányokra, Szentgyörgyi Dénes a tüzoltó egyletnevében a hadastyánokra, Székely György az egyesületre. A társas ebéd egynegyed 5 órákor ért véget és azon Csikái zenekara muzsikált. Azután térzene és tánczestély volt.

— **A harapós dog.** Panaszt vettünk a közönség köréből, hogy egy, a czirkuszban levő erős dog heves támadást szokott intézni a békésen járó városikutyák ellen. Figyelmzettünk kell a czirkusz igazgatóját, hogy a mérges dogot szájkosárral lássa el, hogy esetleges kellemetlenségek elő ne forduljanak eszentul.

— **Az állategészségügy államosítása.** A földművelésügyi miniszter leiratot küldött az összes hazai törvényhatóságokhoz, melyben kijelenti, hogy állategészségügyi, állattenyésztési és állatforgalmi érdekekből azt óhajtáná ugyan, hogy minden hatóság mellé oly számú m. kir. állami állatorvos lenne szakközegül kihelyezhető, hogy működésük az állatorvosi szolgálat akadálytalan menetét teljesen biztosítsa, egyelőre azonban számolni kell a körülményekkel, különösen pedig azzal, hogy megfelelő képzettségű állatorvos nem áll kellő számban rendelkezésre. Ennélfogva a miniszter az állami állatorvosok számának meghatározásával egyelőre a legszükségesebbekre szorítkozik. A miniszter úgy tervezi az új rend beillesztését a közigazgatás szervezetebe, hogy minden törvényhatóság területére egy törvényhatósági m. kir. állatorvos és minden járás területére külön-külön egy-egy járási m. kir. állatorvos osztassék be. Egyenlő több orvost csak azon város vagy járás területére rendelhet ki, a hol azt akár a város vagy járás határának kiterjedése, akár az állattenyésztés vagy állatforgalom rendkívüli jelentősége megokolta teszi. Kolozsvár sz. kir. város területén a törvényhatósági szakértői teendőket tehát valószínűleg kolozsvármegyei törvényhatósági m. kir. állami állatorvos fogja egyelőre intézni. A városok külön helyi állategészségügyi, vagy ezzel összefüggő érdekeik szolgáltatásában külön állatorvosokat is alkalmazhatnak. A város másodhatósága mellé ott, a hol a város egyttal megyei székhely, nem ad a miniszter külön állatorvost, hanem az ugynevezett székelő vármegyei törvényhatóság másodfoku hatóságának alkalmazottját a városra nézve is megbizza a teendők ellátásával. A földművelésügyi miniszter október elsejére kíván választ a törvényhatóságoktól, hogy az előmunkálatokat idejékorán megkezdhesse. Az új törvény, mint már megírjuk, a jövő évben fog élebelépni. Mint egyes napilapok értesültek, több vidéki állatorvos szeptember végén értekezetet akar tartani Budapesten, hogy helyzetüket az állategészségügy államosítása alkalmából megbeszéljék s az állatorvosi közszolgálat államosításának mielőbbi életbeléptetését testületileg kérelmezzék.

— **A burok.** Nem a trászvaali hős bur táborról van itt szó, hanem azokról a maros-vásárhelyi vitéz fiatal urakról, a kik ezen a néven naponként rendeznek csendzavarásokat, megbotránkoztatást, illetlen dolgokat, mint például István király napkor a hadastyán zászló szentesítés alkalmából. A burok bizonyára jó néven veszik, ha ezeket változtatnak ezek a vigkedélyű urak, mert cselekedeteikre bizonyára nem nagyon büszkéek.

— **Medvék garázdálkodása.** Köz tudomás dolog, hogy Felcsikón a medvék mennyire garázdálkodnak. Statisztikát lehetne összeállítani azon házi állatokról, a melyek a maczkók martalékaivá esnek. Folyó hó 18-án este is több pásztor azon hírrel futott Karczfalvára, hogy a medvék a madicsai feketeterdében több szarvasmarhát szétmarczangoltak. E hírre három fiatal vadász: Szabó Laczi, Hankó Elemér és Antalfy Áron 19-én kora reggel elindultak a madicsai erdőbe, hogy a maczkóknak megadják az utolsó penitencziát. A mily vígan kezdődött a hajlás, oly szomorú következményenyl végződött. A kutyák ugyanis két medvét zaklattak föl, a melyek böszülten iramodtak a vadászok felé. Egy hatalmas fekete medve egyenesen Szabó Laczi felé tartott, ki alig tíz lépésnyi távolságban elűtötte fegyverét. Alig dördült el a fegyver, a megsebzett vad hangos bőgéssel a vadászra ugrott s fél arczbőrét lerántotta. A kiabálásra odasiettek a lőtávóban levő

Hankó Elemér és Antalfy Áron s vadászkeszűkkel rátámadtak a vadra s hosszas dula-kodás után a már elgyengült vadat sikerűlt elpusztítani. Szabó Laczi a fájdalom következtében elájult, Hankó Elemér és Antalfy Áron karjaikon és mellükön jelentékeny sérülést szenvedtek. A sebesült vadászoknak a karczfalvi orvos idejékorán segítséget nyújtott. Megjegyzendő, hogy a másik medvét, a melyik sokkal kisebb az előbbinél, a hajtók löttek le. A három vadász által elejtett medve tehát nagyságu s ritkaság számba megy.

— **Szeptember elsejétől** tisztességes uri családnál 2 tanulány teljes ellátást kaphat, havi 20, husz forintért. Külön zongora-órákat is vehet a háznál. Czím: L. N. Külközép-u. 50. szám.

— **Követelünk mindenütt Emkegyűjtőt.**

Gyászrovat.

Alólirottak fájdalomtól megtörtén tudatják, hogy a legjobb hitves, anya nagyanya és testvér Nagy-Enyedi *Gilyén Józsefné* hilibi Haller Mária, f. hó 20-án d. u. 5 órákor életének 60-ik, boldog házasságának 31-ik évében hosszas szenvedés után csendesen elhunyt. A megboldogult hűlt testét f. hó 22-én d. u. 4 és fél órákor fogja róm. kath. sírkertben néhai édes atyja hamvai mellé örök nyugalomra elhelyeztetni s halhatatlan lelkéért az engesztelő szent mise-áldozat 23-án reggel 7 órákor a székesgyházban a mindenek Urának bemutatni. Szatmár, 1900. augusztus 20. Áldott legyen emléke! Haller Rezső, Haller Károly, Haller Ottó, Haller Róza özv. Berger Ferdinándné testvérei Id. Gilyén József férje. Ifj. Gilyén József és neje Dezső, Bella, Gilyén Sándor és neje Hallóssy Pálma gyermekei. Legifj. Gilyén József, Gilyén Lili unokái.

Köszönetnyilvánítás.

Tegnap Leó magyar sport-lovardájában jótékonyczsló előadás volt s az igazgató a befolyó tiszta jövedelem fele részét a siketnéma intézet javára ajánlotta fel. Jól-lehet az előadás látogatottság hiánya miatt 100 korona deficitelt végződött, miről a tanács részéről kiküldött tisztviselők is meggyőződtek, a lovarda igazgatója sajátjából adott 50 koronát a jótékony czélra. Fogadjon az uton is az intézet felügyelő-bizottságának és a szerencsétlen siketnémaának hála köszönetét.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

Ugron Zoltán balesete.

Székelvudvarhely, aug. 19.

Majdnem végzetes baleset érte *Ugron Zoltán* volt orsz. képviselőt. Feleségével Maros-Vásárhelyről négylovas kocsin haza igyekezett. Nagy és erdőszentgyörgy községek közt egy meredek lejtőn a tízes lovak elragadták a kocsi, a kocsi nem tudta megfékezni a lovakat. Az utszélen kavicsdombok voltak, a kocsi kirtelen ezekhez vágódott s fölborult.

Ugron és felesége szerencsére még ez előtt kiugrottak a kocsiból s az ijedségen kívül egyéb bajuk nem történt.

A kocsi lebukott a bakról, de neki se történt baja. A megvadult lovak azután tovaszáguldv a kocii romjaival, neki rohan-tak egy fővényszállító kocsinak, egy fogták el székelv munkások.

Két ló a lábát törte, le kellett szuradni. Ugron Zoltán és neje gyalog sétáltak a faluba s fogadtak kocsin folytattak utjukat.

Angolhajó Fiumében.

Fiume, aug. 21.

Ma érkezett ide a Suffolk nevű negyedfélezer tonnás angol gőzös, mely újabb ezer lovat szállít a dél-afrikai harcterre. A jövő héten még egy lőszállító-gőzös érkezik ide.

A kínai háború.

Bécs, aug. 21.

Távirati jelentés szerint a Zenta osztrák-magyar hadihajó tegnap Csifuból Takuba ment. A hajón minden rendben van.

Páris, aug. 21.

Londoni jelentések szerint az oda-való kínai követ egy táviratot adott át Salisbury miniszterelnöknek, a melyben Li-Hung-Csang meghatalmazottak kinevezését kéri a békétárgyalások megkezdésére, minthogy a pekingi követek már fölszabadultak. Hasonló tartalmu jegyzéket küldtek a többi hatalmasságnak is.

Pétervár, aug. 21.

A Times tudósítója jól informált forrásból arról értesül, hogy a mand-suriai kérdésre nézve külön tárgyalások folynak Oroszország és Kína között. A niucsvangi szerződéses kikötőn még most is csak az orosz zászló leng. E hó 13-án a niucsvangi orosz konzult

polgári adminisztrátorra, az orosz bank képviselőjét pedig a vámfelügyelő segédjévé nevezték ki.

Öngyilkosság.

Szeged, aug. 21.

Szebelyi Gyula volt vasuti díjnok ma délelőtt az Árpád-szállóban agyonlőtte magát. Szuhay Győző vasuti hivatalnokhoz intézett levelében azt írja, hogy iszonyu lelki kínok után határozta el magát az öngyilkosságra, mivel nem tudott álláshoz jutni.

Kitüntetett magyar czég.

Budapest, aug. 22.

A budapesti Ganz és társa czég a párisi világkiállításon a következő díjakat nyerte: Vaggonokért grand prix-t, malomgépekért grand prix-t, elektromos gépekért grand prix-t, villamos világítási berendezésekért grand prix-t, turbinákért aranyérmet, darukért aranyérmet, elektromos műszerekért és mérő eszközökért aranyérmet, világításra szolgáló eszközökért aranyérmet, összesen tehát nyolcz első díjat.

Fejedelmi vendégek a Park-klubban.

Budapest, aug. 22.

Szent István napján két külföldi fejedelem volt egyszerre vendége a Park-klubnak, a melyről már bátran elmondhatni, hogy Budapestnek egyik világhírű nevezetessége. Délután Abbas Hilmi, a fiatal egyiptomi khedive, oszonnált ott, mint Szapáry Pál gróf vendége és nem győzte eléggé dicsérni a klub izlésteljes fényes berendezését, a mi nagy szó egy keleti pompához szokott fejedelem szájából. Este Szemere Átilla országyvülési képviselő és neje látták vendégül Milán ex királyt kíséretével, Zámory Mária alapítványi hölgygyel, továbbá Zichy Jenő, Hadik Sándor és Szapáry Pál grófokkal. Az ebéd Berkes Béla zenekisérele mellett éjjel utánig tartott a legkedélyesebb hangulatban és Milán király is ismétetlen kifejezte elismerését Szapáry Pál grófnak, a Park-klub genialis fiataligazgatójának, a klub mintaszerű organizációja fölött.

Öngyilkosság.

Budapest, aug. 22.

Beck Albert dr. ügyvédjelölt, Beck Miksának, a Leszámitoló Bank vezérigazgatójának fia, tart. huszárhadnagy, atyjával látogatóban volt Beck Hugó kuriai bíró velencei (Fehérmegyében) birtokán.

Együtt beszélgettek. Albert kezében új tiszti revolverével a kertbe ment, mert a mint mondta, ki akarja próbálni.

A kertben egyet a levegőbe lőtt, egyet a halántékába.

Övei nem is sejtették, hogy öngyilkos lett. Szólitották, de nem felelt. Ekkor odamentek a kertbe s a földön halva találták.

Nem tudják, hogy öngyilkosságának mi lehet az oka.

Állítólag amerikai párbaj. Anyjának sürgönyöztek Budapestre. Az eset a Lipót-városban nagy szenzációt keltett. A Lipót-városi kaszinón gyászlobogó leng.

Bpest, aug. 22.

Újabb hírek szerint Beck öngyilkosságának oka az, hogy Marienbadban egy bicikliző gyermeket elütött s ezért a gyerek apja felpofozta.

Beck elmulasztotta a provokálást s csak később gondolt rá, de a kereskedő visszaszatisította.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és lap tulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Olcsó szálló.

Kondor Kálmán ajánlja korai fajta csemegeszőlőt **30 kr.**, vagy 60 fillértől kilóját; ugy-szintén nemes faj friss *görög* és *sárgadinnyét*, francia *ősi barackot* befőzni és enni a legjutányosabb napi árakon.

Tisztelettel

Kondor Kálmán.

Belhid-u. 8., Farkas-féle

(2—3)

Ujvilág Mulató!

Ma és következő napokon az ország legkedveltebb

D A L T A M B U R A-társulat
HANGVERSENYEZ.

Szabad bemenet!

706—1900 m. sz.

796. 1—3

Hirdetmény.

A Gyár utca végén levő s a malomárkon átvezető közúti hid újraépítésének biztosítására Kolozsvár sz. kir. város mérnöki hivatalában **e hó 25-én d. e. 10 órakor** zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

A hid kö-ellenfalakkal, vastartókkal és tölgyfapallókkal fog építtetni, az előirányzott költség 4253 korona 36 fillér.

Az egy koronás bélyeggel ellátott, borítékba zárt és 230 korona bánatpénzt tartalmazó ajánlatok augusztus hó 25-én d. e. 10 óráig a városi mérnöki hivatalhoz adandók be; ugyanott a terv, költségvetés és feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Vállalkozó az ajánlatban tartozik megemlíteni, hogy a feltételeket ismeri s azokat elfogadja.

Kolozsvárt, 1900. augusztus hó 17-én.

Kolozsvár sz. kir. város mérnöki hivatala.

541—1900.

802. 1 —1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó 1881 L. X. t.-cz. 102. §-sa értelmében ezenel közhírré teszi hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1900 évi 626. számú végzése következtében dr. Csizsér Ákos ügyvéd által képviselt báró Inczedy Sámuelné javára br. Bánffy Albert ellen 5501 korona 50 fillér és járuléka erejéig 1900 évi február hó 8-án fogantatott kieltérési végrehajtás utján lefoglalt és 7400 kor. becsült következő ingóságok u.m. szarvasmarhák, lovak és kocsik nyilvános árverésen eladnak.

Mely árverésnek a kolozsvár-vidéki kir. járásbíró 1900 évi V. 81/7 számú végzése folytán 5501 korona 50 fill. töké-
követelés, ennek 1998. évi április hó 7. napjától járó 6 szá-
zalek kamatai, és eddig összesen 243 kor. 26. fillérben bírói-
lag már megállapított költségek erejéig Választon ados lakásán
leendő eszközésére 1900 évi augusztus hó 24. nap-
jának délelőtti 11 órája határidőül kitűzték
és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak
meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107.
és 108. §. értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet
igérőnek, szükség esetén becsárón alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le-
és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna;
ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek
javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1900 évi augusztus hó 5-én.

Figer János
kir. bír. vghajtó.

Sz. 1950—900 tkvi

783. 1—1.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék mint telekvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy Incze József hagyatéka végrehajtónak Foga-
dár Niculaj és társai végrehajtási szenvedők elleni 25 korona
36 fillér tökékövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az
árverést elrendelte a kolozsvár vidéki kir. járásbíró 1900
évi 93. tjkvben. A I. 1—5 r. 55. 56. 738. 739. 740. 955. 956. 1352.
1353. 1354. 1408 hr. sz. a. Fogadár Niculaj, Fogadár Szimán,
Fogadár Manaila, Fogadár Juon, Fogadár Iliana, Szumurd-
kán Juoné, Fogadár Ana, Szumurdukán Vasziné, Fogadár
Katrina, Hericz Juoné nevéll álló ingatlanból végreh. szenved-
őknek B 3, B 4, B 5, B 6, B 7, B 9, B 10 alatti jutalékára,
vagyis az egész ingatlanra 18-24-ed részére 4044 kor. 96 fill.
becsár, az Ajtoni 580. sz. tjkvben A + 1. rend. 1066. hrszám
alatt Fogadár Mavilla és Fogadár Juon nevéll álló ingatlanra
80 korona becsár, az Ajtoni 580 tjkvben Fogadár Juon árve-
rést szenvedő és ifjabb Dordai Vasziile és Strean Vasztlie a
oniki társulajdonosok nevéll álló A + 1. rend. 1336/213 hrsz
alatti ingatlanra 204 korona becsár, mint ezenel megállapított
kikiáltási árban elrendeltetik, és hogy a fennebb megjelölt in-
gatlak az 1900. évi szeptember hó 24. napján d. e. 10 óra-
kor megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási
áron alul is eladhatni fognak.

Arverezni szándékozók tartóznak az ingatlanok becsárá-
nak 10 százalékat bánatpénzt készpénzben, vagy az 1881.
LX. törvez. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881
évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §.
kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni
avagy az 1881. évi LX. tcz. 170. §. értelmében a bánatpénz-
nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni.

A kolozsvári kir. törvényszék telekvi hatósága 1900 április
hó 20-án.

Csizsér Károly,
kir. törv. bír.

Eladó 28 hold birtok

Házsongárdtető 2. sz. alatt.

Értekezhetni ugyanott helyt a tulajdonossal,
vagy Szász Lőrincznél Ferencz József-ut (volt
nagy-utca) 65. szám. 801. 1—3.

LEO MAGYAR SPORT LOVARDAJA.

A Trensintéren.

Szerdán, augusztus 22-én este 8 órakor

Fényes előadás!

dus és válogatott műsorral egybekötve.

Nagy verseny és díjbirkózás,
Mayer Sándor Magyarország még eddig lenem
győzött champion birkozója és

Horváth János

kolozsvári fővirstis, Kolozsvár legerősebb
embereinek egyike között.

200 korona díj.

A szabályok a lovardában felolvastatnak!
Továbbá fellépte az összes szerződött művészek
és művésznőknek a legnagyobb mutatóikkal.

Holnap csütörtökön második nagy verseny és
díjbirkózás.

Beesés pártfogásért esd

723. 15—0.

LEO, igazgató.

DÁVID WENZEL

hangszerkészítő

Kolozsvárt, külközép-utca 11. szám.

Raktáron az összes **rész, fa, vonós és fuvós**
hangszereknek, valamint azok **alkatrészeinek.**

Kitűnő olasz-húrok stb.

Bármely hangszer **javitása** elvállaltatik, **gon-**
dosan és gyorsan elkészítetik, valamint **leg-**
olcsóbb árban számíttatnak.

763. 4—30.

Az első kolozsvári

eczet- és szikvizgyár

ajánlja tisztá

boreczetjét és ugyanint a boreczet törökbuza

csutkán készült

ugorka sózni való eczetjét,

továbbá vegytiszta **szikvizét**, mely kararai már-
ványon szűrt vízzel készült és a **legmodernebb üve-**
gekben hozatik forgalomba.

Gyár: **Monostor-utca 80. sz.** Telefon **461.**
727. 9—9.

Világ-Panoráma

elsőrangú műkiállítás!

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 1a. sz. alatt

●● 1900. évi párisi világkiállítás. ●●
(1900. aug. 12—18-ig.)

Minden vasárnap új sorozatok!!

A Világ-Panoráma nyitva van **mindennap** reggel
9 óráig déli fél 1 óráig és délután fél 2 óráig esti 10
óráig.

Belépti díjak: Felnőtteknek **20 kr.** Tanulók, gyer-
mekék és katonák (örrmestertől lefele) számára **10 kr.**
Kiváló tisztelettel

740. 11—0.

az igazgatóság

Haszonbérleti hirdetmény.

Háromszékmegye Aldoboly község hatá-
rában, vasúti állomástól 6 km. távolságban és a
botfalvi cukorgyár közelében mintegy

300 hold tagosított birtok,

mely az Olt folyó mellett egynegyed részben ki-
tűnő szántó, háromnegyed részben legelő, kaszáló
és szántónak egyformán használható első osztá-
lyu réti föld, melyen cukorrépaatermeléssel kap-
csolatos szarvasmarha-hizlalás előnnyel beállítható,
a hozzátartozó ur lak, munkáslakások és gazda-
sági épületekkel együtt több évre haszonbérbe
kiadó.

Értekezhetni **Bochkor Oszkár**né, vagy dr.
Bodor Tivadar ügyvéddel, Seps-Szent-Györgyön.

731 3—3

Kiadó lakások.

Kolozsvárt, Nagy-utca 5. és 7. szám alatt 3
és 4 szoba, fürdő-szobával és vízvezetékkel ellátott ké-
nyelmes lakások **kiadó!**

Eladó egy 4 szoba elő- és fürdőszobából stbbiből álló
családi ház 200 öles kerttel.

Bővebbet a házimesternél.

654. 11—30.

Szülők figyelmébe!

Jó családból való **tanuló**, ki Szász-Régen-
ben az ág. hitv. ev. gymnasiumot vagy az elemi
iskolát látogatni óhajta, tanítói családban minden
tekintetben megfelelő **teljes ellátásba** felvé-
tetik.

Évi fizetés 250 frt.

Czim az „Ellenzék” kiadóhivatalában.

782. 2—3

Pártoljuk a hazai ipart.

Hazai gyártmányu

nyers- és vizmentes

takaróponyvák,

kender- jutazsákok és dohányzsinegek
legolcsóbban beszerezhetők:

Büchler Sámuel

gyári raktárában

Budapesten, V. Szabadságtér 7. szám.

HAZAI IPAR!

Első erdélyi ablakredőny-gyár
Kolozsvárt.

A helyben (Nádas-utca 12. szám alatt) létesített
ablakredőny-gyárban mindennemű szövött redőny,
jalousia és görögfüggöny megrendelés szerint pontosan és
gyorsan készül.

Megrendelések a Nagymalom-utca 1/a szám alatt
(Bányai-ház) levő irodában is eszközölhetők.

Minta és árjegyzék kívánatra bérmentve!!

Első erdélyi ablakredőny jalousia
és faszöveggyár.

668. 13—15.

HAZAI IPAR!

Eisenstein Salamon

brassói kézmű-áru kereskedésébe **szeptember**
1-ére való belépéssel felvétetik

egy kitűnő eladó segéd,

ki a 3 hazai nyelvet tökéletesen bírja. Olyanok,
kik Brassóban már alkalmazva voltak, előnyben
részesülnek. 791. 3—3

KOZEL F. JÓZSEF

kályharaktárában

Kolozsvárt, Unio-utca 20. sz.
(Redontall szemben)

Állandóan 300—400 darab kályha kész-
teltben van, melyek egy szépség mint
minőség tekintetében felülmúlhatlanok
s az eddig teljesített nagyobb megbi-
zások teljes biztositókat nyújtanak arra,
hogy a nagyközönség további megbi-
zális is ép egy mint azelőtt a legna-
gyobb szakértelem és pontosság mel-
lett fog eszközölni.

HEVESI JÓZSEF

műasztalos

Gyár-utca 8. szám.

elvéallal mindenféle asztalos
munkát és fapadozatot.

Nagy raktárt tart:
kitűnő minőségű, gőzben
szárított

Parkettekből!

Telefon 136.

„Municipia“

kiadóhivatala az összes községi
és közigazgatási nyomtatványok,
könyv-, papír- és irodaszerek
legnagyobb raktára **Budapest,**
VII. Kerepesi-ut 12. szám. Nagy
képes árjegyzék kívánatra ingyen
és bérmentve.

Klaszovitt György

szíji- és nyereggyártó

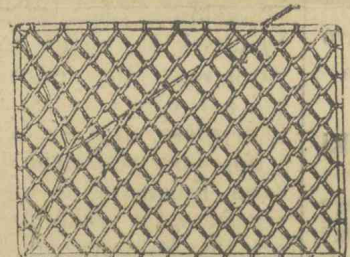
Kolozsvárt, Unio-utca.

Ajánlja mindennemű finom
bőráru-czikket, utazó, lovagló-
és kocsizó czikket minden ki-
vitelben. — Nagy raktár, szolid
árak mellett.

Pénzkölcsön

földbirtokokra, bérházakra I. II.
helyre kedvező feltételekkel
nyerhető. Főfelvilágosítást ad szí-
veséghől **Gerő A.** volt tkptári
igazgató Budapest VII. Nefeletis-
utca 8. szám.

Jó munkáért kitüntette!

Leber Gyula első erdély
sodronszöve
fonat- és szitaár gyára Kolozsvárt
Torda-utca.

Unio-utca újdon-

sága!!!

Műjég, kitűnő tej, vaj és alud-
tej csarnokomból házhoz szá-
llítok megrendelés folytán jéggel
együtt a fenti czikkekből.
Szíves rendeléseket kér: **Pén-**
tek J.-né tejcsarnok tulajdonos.

Eisele József

rész-, ércmű- és gőzkazán-gyár
Budapest,
V., Külső Váci-ut 138.

A résztvevő kiállításokon arany érmek- és ok-
levelekkel kitüntette.

UDVARI ÉS TÁRSAI

törv. bejegyzett kocsigyártó Kolozsvárt, Hídfő-utca
(Zöldfa vendéglő mellett.)

Raktáron tart kész kocsikat választékban. Kocsi-
javításokat és rendeléseket pontosan, kívánat
szerint teljesít.

Kolozsvártól

kocsin egy óra járásnyira és vasúti megálló-hely
közében fekvő **falusi lakás** terjedelmes gyü-
mölcös és veteményes kerttel o k t ó b e r hótól
kezdvé **bérbe kiadó.**

Értekezhetni Kolozsvárt belső-torda-u. 1. sz.
alatt a házimesternél. 786. 3—3

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!!!

Benke Dezső

fűszer üzletében Kolozsvárt
(magyar-utca szeglet) a legjobb
minőségű **élelmi czikkeket kap-**
hatók szolid kiszolgálással a
legutányosabb árban.
Valódi **Dréher sör 15 kr.**
Naponta friss gyümölcs és dinnye.

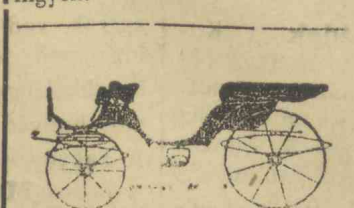
DEMJÉN ÁGOSTON

műlakatos gyorsan és pontosan
teljesít mindenféle
Lakatos munkát,
saját szabadalmazott ablak-
zárait szellőző készülékkel,
függöny-horgait különösen
ajánlja.

Jókai-utca 12. szám.

Varga Pál

czimbalom-gyártónál megjelent
czimbalomiskolából 1 hét alatt
tanító **segélye nélkül** megtanul
czimbalmozni bárki, melyet fiz-
letben vásárolt czimbalomhoz
ingyen adok. Budapest, VIII.
Röck Szilárd-utca 3. szám. —
Czimbalomokról képes árjegyzék
ingyen.

A m. kir. posta és távirata igaz-
gatóság rendes szállítója

Gergely Kálmán

kocsigyártó Kolozsvárt, kültorda
utca 27. szám. Uj kocsik
készletben.

Vanszerencsém a nagyerdemű
közönség tudomására hozni, hogy
Unio-utca 10. sz. a. levő czi-
pész üzletben megrendelőim
csupán hön készítésű czipész-
munkát találhatnak, melyek egy
minőség mint kivitel tekintet-
ben a külföldiekkel versenyké-
pesek, s a legkényesebb ígér-
nyeket is kielégítendik.

Lengyel Károly
cipész.

Pollák Samu

aszfalt és cementipar vál-
lalata, cementlemez és mű-
kőgyára
Kolozsvár.

A Magyar Keramiai gyár

részv. társ. Budapest. Iroda
VIII. József-körut 14. Telefon:
52—74. Gyárak: X. Kőbánya,
Óhegy. Telefon 53—09. Ajánlja
Rost Ottó mérnök és a kerami
feltalálójának személyes veze-
tése mellett gyártott, kocsit ut,
járda- és udvarok burkolására
kitűnőnek elismert **heramit kö-**
veit és keramit lapjait.

Legjobb jégthűtők

10 fttól 200 fttig
nalam kaphatók, valódi helyi
ipar!!
Arjegyzékkel díjtalanul szolgálók.
Seemann J.
N.-malom-utca.

Vízvezeték,

csatornázás, kutszivattyúk, tűz-
oltó felszerelések, fürdőberende-
zések tervezése és készítése hazai
anyagok felhasználásával
Bányai Kálmán és Társai
Kolozsvárt, főter 18.
Telefon 324.

Medgyesfalvi likör-, rum- és
cognacgyár, Marosvásárhely.
Ajánlja francia módon gőzle-
párolás utján készült creme-li-
körjét. Saját szilvium, seprő
és törköly-főzde. Kitűnő rumok.
Különlegesség: „Assam-Rum”,
legkínálóbb thearum. Árjegyzé-
kek viszontelárusítók részére in-
gyen és bérmentve.

Keresztényfalvi agyag-áru-
gyár részvénytársaság. *Ké-*
resztényfalva, (Brassó.) ujjon-
nan berendezett és nagyobbitott
gyárában kitűnő minőségű kö-
agyag- és chamotte-árakat fő-
képen vízvezeték- és csatorná-
zási csöveket, kémény-rakványo-
kat és más építkezési czikkeket,
vályukat stb.; mindenféle tűzálló
chamotte-téglatát, lemezeket,
lisztés v a k o l a t o t és egyebe-
nagyan készínek.

Minden házilasszony
szíves figyelmébe: „**Stella**“ li-
noleum szobapadlómoz felülmul
minden e czélra eddig használt
festéket, hígágnál fogva a leg-
takarékosabb, színe tartós és el-
lentálló. Kapható minden helyi
fűszer és vaskereskedésben. —
„**Stella**“ vegyészeti gyár **Le-**
derman D. Budapest, VII. Do-
hány-utca 81.

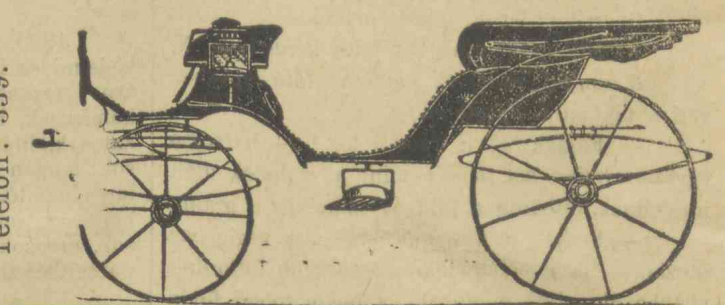
Központi fűtések, szellőztet-
sek, városi vízművek, csatorná-
zás stb. Épületbádogos-munkák,
horgany-diszitmények. V a j k ö-
p ü l ö. **Zellerin gyár r. társ**
Budapest, Nagy-díofa-utca 14.

A Népbank részvénytársá-
ság Kolozsvárt
a hazai ipar pártolását előmoz-
ditja, a törekvő iparosok érve-
nyesülését lehetővé teszi olcsó
kölcsönök adásával!! Betéteket
elfogad 5%, százalékra. Helyi-
sége a belközép-utca 35. sz.
épületben van.

Várnay L. Szegeden

Alapítottát 1873-ban. Az ország-
ban legnagyobb első szegedi
közösi és közigazgatási valamint
csendőri nyomtatványok raktára.
Rugyanta (gummi) bélyegzőgyár
gőzerővel. A „Sharolograph” a
jelenkor legjobb sokszorosító ké-
szüléke ára 30 korona.

Magyar vitorla-vászon- és
kender-gyár Salzmann és
Társ a Budapest, V., Nador-
utca 20. Nyers- és vizmentes-
ponyvák, zsákok, vatirvászon stb.
Csak nagyban.

Telefon: 339.

Hirdetések

a legolcsóbb árban

= felvétetnek e lap kiadóhivatalában!! =